

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ
N U T A R I M A S

2000 m. vasario 7 d. Nr. 133
Vilnius

**DĖL VALSTYBINIO GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMO IR POTVYNIO PADARINIŲ
LIKVIDAVIMO KLAIPĖDOS APSKRITYJE PLANO PATVIRTINIMO**

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymo (Žin., 1998, Nr. 115–3230) 8 straipsniu, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a :

Patvirtinti Valstybinį gelbėjimo darbų organizavimo ir potvynio padarinių likvidavimo Klaipėdos apskrityje planą (pridedama).

Ministras Pirmininkas

Andrius Kubilius

Krašto apsaugos ministras

Česlovas Stankevičius

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos Vyriausybės
2000 m. vasario 7 d. nutarimu Nr. 133

**VALSTYBINIS GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMO IR POTVYNIO PADARINIŲ
LIKVIDAVIMO KLAIPĖDOS APSKRITYJE
PLANAS**

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Situacija

1. Lietuvos teritorijoje potvynių būna kasmet, tačiau dideli potvyniai Nemuno žemupyje kyla maždaug kas 12 – 15 metų.

Svarbiausios potvynio priežastys yra: Nemuno deltos reljefas – aliuvinė žemuma su nedideliu nuolydžiu iš rytų į vakarus; ūmus sniego tirpimas arba ilgalaikiai gausūs lietūs; ledų sangrūdos Panemunės – Šilainių atkarpoje aukščiau Rusnės gyvenvietės, o nepajudėjus ledui Kuršių mariose – ir ties Uostadvariu; nedidelis (2 metrų) Nemuno nuolydis Kuršių marių vidutinio vandens lygio atžvilgiu. Per potvynį gali būti užlieta: Šilutės rajone – 9 seniūnijos, 45 kaimai; Klaipėdos rajone – 1 seniūnija, 2 kaimai; Kretingos rajone – 1 seniūnija, 7 kaimai. Beveik visada užliejamas kelio Šilutė-Rusnė ruožas, dėl to paprastai nutrūksta susisiekimas autotransportu su Rusnės sala, kurioje gyvena apie 2500 žmonių. Minijai išsiliejęs iš krantų, pavojus kyla Kartenos miesteliui ir Lankupių kaimui, užliejamas kelio Šilutė – Priekulė ruožas.

Patiriama didelių materialinių nuostolių: sutrinka normalus žmonių gyvenimas, išplaunami keliai bei apsauginiai pylimai, išvartomi elektros linijų stulpai, užteršiami šuliniai, nugenčia sodybos.

Kyla grėsmė tiltams: patvinęs Nemunas gali nunešti du tiltus per Nemuną ties Panemune (vienas – autotransporto, kitas – geležinkelio) ir tiltą per Atmatą į Rusnės gyvenvietę.

2. Šio plano tikslai yra:

2.1. iš anksto pasirengus ir laiku perspėjus, sumažinti grėsmę gyventojų gyvybei ir sveikatai;

2.2. kuo labiau apsaugoti turtą ir aplinką nuo neigiamo potvynio poveikio;

2.3. racionaliai naudoti išteklius ir įrangą, skirtus potvyniui stabdyti, jo padariniams likviduoti bei pagalbai gyventojams suteikti;

2.4. nustatyti savivaldybių, apskrities viršininko bei kitų valstybės valdymo institucijų funkcijas ir atsakomybę kilus potvyniui.

3. Šiame plane vartojamos sąvokos:

potvynis – staigus vandens pagausėjimas upėje (kasmet maždaug tuo pačiu metu), dėl kurio pakyla vandens lygis ir vanduo, išsiliejęs iš vagos, apsema tam tikrą teritoriją;

polderis – pylimais apjuostas sausinamos žemės plotas, iš kurio vanduo šalinamas siurbliais.

monitoringas – orų, kritulių ir vandens lygio stebėjimas, antropogeninio poveikio vertinimas bei prognozė.

Gelbėjimo darbų organizavimo ir potvynio padarinių likvidavimo strategija

4. Svarbiausiuosius civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos tikslus, struktūrinių elementų veiklos ir valdymo pagrindus, principus ir uždavinius nustato Lietuvos Respublikos civilinės saugos įstatymas bei kiti teisės aktai. Remdamiesi jais, savivaldybių administracijų direktoriai, Klaipėdos apskrities viršininkas bei valstybės valdymo institucijos, atsižvelgdami į potvynių Klaipėdos apskrityje pobūdį, parengia ir nuosekliai įgyvendina konkrečius gelbėjimo darbų organizavimo ir potvynio padarinių likvidavimo planus, kuriuose numato jų kompetencijai priskirtas funkcijas, uždavinius bei tarpusavio išsipareigojimus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, *Žin.*, 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

5. Šių planų rengimą ir jų priemonių įgyvendinimą koordinuoja Civilinės saugos departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau vadinama – Civilinės saugos departamentas), atsižvelgdamas į teisės aktų pakeitimus, finansines galimybes, laiko reikalavimus, patirtį, naujų valdymo metodų ir numatytų planuose priemonių įgyvendinimo būdų paieškos rezultatus ir problemas, su kuriomis susidurta įgyvendinant konkrečius projektus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [978](#), 2004-08-18, *Žin.*, 2004, Nr. 130-4661 (2004-08-21)

6. Kilus potvynio grėsmei, savivaldybės pirmosios pasirūpina, kad būtų laiku pasirengta su juo kovoti ir pateikta objektyvi informacija valdymo grandyje esančioms institucijoms bei atitinkamoms tarnyboms.

Vandens lygio stebėjimas

7. Monitoringas potvynio rajone organizuojamas ir vykdomas vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės patvirtintais stichinių ir katastrofinių hidrometeorologinių reiškinių kriterijais Lietuvos Respublikos teritorijoje ir Baltijos jūros ekonominėje zonoje.

Už monitoringo Nemuno žemupyje prieš potvynį ir per jį organizavimą atsakinga Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos (toliau vadinama – Hidrometeorologijos tarnyba).

8. Pagrindinis potvynio kriterijus yra vandens lygis:

kritinis – kai upė išsilieja iš krantų;

stichinis – kai kyla pavojus žmogui ir aplinkai (užliejami pavieniai namai, keliai, ardamos dambos).

Pavasario potvyniui Nemuno žemupyje stebėti įsteigtos vandens matavimo stotys Panemunėje, Šilinkuose, Rusnėje, Lankupiuose, Mikužiuose, Uostadvaryje ir Kartenoje.

9. Visa hidrologinė informacija iš vandens lygio matavimo stočių, išskyrus Kuršių marių Uostadvario stotį, perduodama į Šilutės hidrometeorologijos stotį. Informacija iš Kuršių marių – Uostadvario stoties perduodama Jūrų tyrimų centrui.

10. Prieš potvynį Šilutės hidrometeorologijos stoties darbuotojai:

10.1. patikrina techninę vandens matavimo įrenginių būklę, pakeičia sugedusius prietaisus;

10.2. papildomai instruktuoja vandens lygio stebėtojus.

11. Prasidėjus potvyniui, Šilutės hidrometeorologijos stoties darbuotojai:

11.1. atlieka stebėjimus vandens matavimo stotyse ir apsemtuose kelio Šilutė – Rusnė bei Šilutė – Priekulė ruožuose. Potvynio dydis sąlygoja matavimų dažnį – nuo 2 iki 24 kartų per parą;

11.2. periodiškai kontroliuoja vandens lygio matavimo stočių darbą ir jų įrenginių techninę būklę;

11.3. organizuoja nuolatinį budėjimą stotyje, priima ir perduoda informaciją potvynio padarinių likvidavimo štabui.

12. Artėjant potvyniui, Hidrometeorologijos tarnyba:

12.1. sušaukia tarnybos operatyvinės grupės darbuotojus;

12.2. įvertina susidariusią situaciją, pateikia užduotis vandens lygio matavimo stotims;

12.3. teikia informaciją apie potvynio parametrus Aplinkos ministerijai, Lietuvos Respublikos Vyriausybei;

12.4. siunčia savo atstovą į Civilinės saugos departamentą;

12.5. analizuoja monitoringo rezultatus, įvertina hidrometeorologinę būklę;

12.6. teikia hidrologinės informacijos suvestines Civilinės saugos departamentui ir kitoms valstybės institucijoms;

12.7. sudaro ir teikia Šilutės rajono ekstremalių situacijų valdymo centrui orų prognozes kas 12 valandų;

12.8. rengia ir perduoda Civilinės saugos departamentui ir kitoms valstybės valdymo institucijoms perspėjimus apie pavojingus hidrologinius reiškinius.

Lietuvos nacionalinis radijas ir televizija gautą informaciją apie artėjančią potvynį skelbia ne vėliau kaip per 15 minučių po jos gavimo.

II. ORGANIZACINĖS PRIEMONĖS

Reagavimas į potvynį, savitarpio pagalba ir išteklių naudojimas

13. Yra keturi reagavimo į potvynį etapai: potvynio prevencinės priemonės, pasirengimas potvyniui, veiksmai per potvynį ir atstatomieji darbai.

14. Potvynio prevencinės priemonės:

14.1. statybos reglamentai;

14.2. nutarimai dėl visuomenės sveikatos;

14.3. priešgaisrinės taisyklės;

14.4. nutarimai dėl pavojingų medžiagų;

14.5. užtvankų eksploatavimo taisyklės;

14.6. žemėtvarkos planavimo taisyklės;

14.7. darbų saugos taisyklės;

14.8. kiti rekomenduojamieji dokumentai;

14.9. ilgalaikės prevencinės priemonės.

15. Pasirengimas potvyniui:

15.1. potvynio masto prognozavimas;

15.2. perspėjimo ir informavimo sistemos patikrinimas;

15.3. visuomenės informavimas;

15.4. ekstremalių situacijų valdymo centrų darbo organizavimas;

15.5. planų ir jų priedų tikslinimas;

15.6. civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos parengimas;

15.7. visų stebėjimo sistemų suaktyvinimas;

15.8. pasirengimas atstatomiejiems darbams.

16. Veiksmai per potvynį:

16.1. gyventojų ir valdymo grandžių informavimas apie situaciją;

16.2. visuomenės saugumo užtikrinimas (medicinos pagalba, paieška ir gelbėjimas, viešosios tvarkos palaikymas, evakavimas iš nelaimės vietos);

16.3. nuosavybės apsauga.

17. Atstatomieji darbai:

17.1. komunalinių paslaugų teikimo atnaujinimas;

17.2. nukentėjusių nuo potvynio teritorijų tvarkymas;

17.3. nuostolių nustatymas.

18. Ūkio subjektų, savivaldybių, apskrities ir valstybės institucijų bendrai veiklai užtikrinti sudaromos savitarpio pagalbos sutartys.

19. Netikėtu ir neatidėliotinu atveju, kai gresia pavojus žmonių gyvybei ar nuosavybei, įstatymų nustatyta tvarka gali būti pasitelkiama kariuomenė, kad padėtų apsaugoti žmonių gyvybę ir turtą.

20. Potvyniui lokalizuoti, jo padariniams šalinti, žmonėms ir turtui gelbėti naudojami visi turimi ūkio subjektų, savivaldybių, apskrities ir valstybės ištekliai bei pajėgos.

Pirmiausia naudojami vietiniai ištekliai ir pajėgos. Jeigu jų trūksta, pagalbos kreipiamasi į aukštesniojo teritorinio vieneto administraciją.

21. Per potvynį sprendimus priima:

21.1. savivaldybėje – savivaldybės administracijos direktorius;

21.2. apskrityje – apskrities viršininkas;

21.3. valstybėje – Ministro Pirmininko paskirtas civilinės saugos operacijų vadovas.

Visų pajėgų ir išteklių, skirtų potvynio padariniams šalinti, žmonėms ir materialinėms vertybėms gelbėti, tinkamiausią naudojimą koordinuoja bei visiems potvynio zonoje atliekamiems darbams vadovauja ekstremalių situacijų valdymo centrai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, *Žin.*, 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

Funkcijos

22. Savivaldybių administracijų direktoriai:

22.1. perspėja įmones, įstaigas ir organizacijas apie artėjančią potvynį;

22.2. perspėja gyventojus apie artėjančią potvynį, teikia jiems rekomendacijas, ką jie turi daryti per potvynį;

22.3. užtikrina, kad veiktų pavaldžios švietimo įstaigos, tvarko evakuotų moksleivių apskaitą, Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka teikia Klaipėdos apskrities viršininkui bei Švietimo ir mokslo ministerijai informaciją apie švietimo įstaigų darbą potvynio zonoje;

22.4. rengia operatyvių ir avarinių tarnybų pajėgas galimiems gelbėjimo ir potvynio padarinių šalinimo darbams;

22.5. organizuoja asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą potvynio zonoje;

22.6. organizuoja ledų bei ledų sangrūdų sprogdinimo darbus;

22.7. pakilus vandens lygiui iki kritinės ribos, organizuoja gyventojų, turto evakuavimą, evakuotų gyventojų apgyvendinimą ir aprūpinimą maistu bei būtiniausiomis prekėmis, apsemiamų kelių žymėjimą;

22.8. organizuoja gyventojų, likusių užtvindytose teritorijose, aprūpinimą maistu ir būtiniausiomis prekėmis;

22.9. organizuoja pavojingų vietų stebėjimą, gelbėjimo, pagalbos nukentėjusiesiems teikimo ir kitus darbus;

22.10. kontroliuoja, kaip rajono techninės tarnybos atlieka higieninę ir techninę vandenviečių ir vandentiekio tinklų priežiūrą;

22.11. nuolat informuoja apie situaciją apskrities valdymo organus;

22.12. potvyniui praėjus, organizuoja šachtinių šulinių užtvindytose teritorijose chloravimą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, *Žin.*, 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

23. Klaipėdos apskrities viršininkas:

23.1. renka informaciją apie potvynio išplitimą ir padarinius;

23.2. teikia būtiną paramą savivaldybių administracijų direktoriams;

23.3. teikia informaciją išvien veikiančioms tarnyboms, karinėms struktūroms;

23.4. koordinuoja materialinių išteklių ir pagalbos teikimą savivaldybėms;

23.5. organizuoja asmens ir visuomenės sveikatos priežiūrą potvynio zonoje;

23.6. organizuoja pavaldžių švietimo įstaigų veiklą per potvynį, koordinuoja Klaipėdos, Kretingos ir Šilutės rajonų savivaldybių veiklą užtikrinant švietimo įstaigų funkcionavimą, Švietimo ir mokslo ministerijos nustatyta tvarka teikia jai informaciją apie švietimo įstaigų darbą potvynio zonoje;

23.7. atsižvelgdamas į potvynio mastą ir padarinius, sušaukia darbuotojus, ekstremalių situacijų valdymo centro narius, organizuoja ekstremalių situacijų valdymo centro darbą, į Šilutės rajono savivaldybę išsiunčia skyriaus operatyvinę grupę su mobiliuoju ryšių mazgu;

23.8. palaiko ryšį su apskrities teritorinės gynybos štabu bei karinio dalinio vadovybe, prireikus pasitelkia jų pajėgas;

23.9. pagal 25.1.1 punkte nurodytų komisijų išvadas organizuoja nesaugių, galinčių griūti statinių, konstrukcijų, kurie kelia pavojų žmonių sveikatai ir saugumui, sutvirtinimą arba nugriovimą bei įrenginių demontavimo darbus;

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, *Žin.*, 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

24. Civilinės saugos departamentas:

24.1. informuoja Ministrą Pirmininką, Lietuvos kariuomenės vadovybę, Vidaus reikalų ministeriją ir kitas išvien veikiančias tarnybas apie situaciją potvynio rajone;

24.2. potvyniui didėjant, siunčia į Šilutės rajoną Civilinės saugos departamento operatyvinę grupę veikti su rajono ekstremalių situacijų valdymo centru, Lietuvos kariuomenės, Vidaus reikalų ministerijos bei kitų institucijų operatyvinėmis grupėmis;

24.3. nuolat palaiko ryšį su Rusijos Federacijos Kaliningrado srities Vyriausiąja civilinės gynybos ir ekstremalių situacijų valdyba;

24.4. informuoja visuomenę apie esamą situaciją potvynio rajone ir priimtus sprendimus per Lietuvos nacionalinę radiją ir televiziją, Lietuvos telegramų agentūrą ELTA ir kitas visuomenės informavimo priemones;

24.5. informuoja apie situaciją ir vykdomas priemones Lietuvos Respublikos Vyriausybę;

24.6. teikia krašto apsaugos ministrui ir Lietuvos kariuomenės vadui pranešimus apie karinės technikos, pirmiausia plaukiojančiųjų šarvuočių, ir karinių dalinių naudojimą užtvindytoje zonoje gelbėjimo darbams atlikti ir ledų sangrūdoms sprogdyti;

24.7. palaiko ryšį su karinių oro pajėgų vadovybe, jeigu prireiktų lėktuvų bei sraigtasparnių ledų sangrūdoms, kelių bei gyvenviečių būklei nustatyti, taip pat oro žvalgybai;

24.8. palaiko ryšį su Hidrometeorologijos tarnyba, kad sužinotų orų prognozę, gautų duomenų apie hidrologinę būklę ir vandens lygį Kuršių mariose, Nemune ir jo intakuose;

24.9. kartu su Susisiekimo ministerija ir Vidaus reikalų ministerija sprendžia klausimus dėl tiltų per Nemuną ties Panemune būklės stebėjimo ir nustatymo, ledų sangrūdų šalinimo, eisimo apribojimo arba sustabdymo;

24.10. kartu su Ūkio ministerija ir Kauno miesto savivaldybe sprendžia vandens lygio reguliavimo Kauno hidroelektrinės užtvankoje (Kauno mariose) klausimus.

25. Ministerijos, departamentai, Vyriausybės įstaigos analizuoja gaunamą informaciją, teikia pavaldžioms struktūroms pasiūlymus, nurodymus dėl pajėgų pasitelkimo, gelbėjimo darbų atlikimo, potvynio padarinių šalinimo, prireikus organizuoja savo civilinės saugos tarnybų ir ekstremalių situacijų valdymo centrų darbą, pagal kompetenciją organizuoja pagalbos teikimą nukentėjusioms savivaldybėms. Be to, ministerijos, departamentai, Vyriausybės įstaigos privalo:

25.1. Aplinkos ministerija:

25.1.1. kartu su apskrities viršininku ir statinių savininkais pagal organizaciniame tvarkomajame statybos techniniame reglamente "Statinių avarinės būklės pripažinimo tvarka", STR 1.12.01:1996 (*Žin.*, 1996, Nr. 114–2645; 1997, Nr. 116–2983) nurodytą kompetenciją sudaryti komisijas statinių avarinei būklei nustatyti;

25.1.2. atlikti potencialiai pavojingų hidrotechninių statinių valstybinę kontrolę;

25.1.3. vykdyti vandens ir nuotekų taršos kontrolę;

25.1.4. nustatyti taršos poveikį aplinkai ir jai padarytą žalą;

25.1.5. skelbti ekologinio pavojaus zonas ir nustatyti jose režimą;

25.2. Finansų ministerija – nagrinėti paraiškas skirti lėšų iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto ir teikti pasiūlymus dėl jų skyrimo, kad būtų užtikrintas tinkamas pasirengimas potvyniui bei atstatomieji darbai;

25.3. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija:

25.3.1. rengti ir teikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei pasiūlymus dėl socialinės pagalbos suteikimo nukentėjusiems nuo potvynio ir evakuotiems iš potvynio zonos asmenims;

25.3.2. rengti ir įgyvendinti potvynio padarinių likvidavimo socialines programas;

25.4. Susisiekimo ministerija:

25.4.1. užtikrinti ryšių ir civilinės saugos perspėjimo sistemų darbą;

25.4.2. prireikus potvynio zonoje organizuoti papildomus ryšių kanalus;

- 25.4.3. organizuoti centralizuotą žinybinių ryšių ir oro transporto naudojimą ekstremalių situacijų valdymo centrų reikmėms;
- 25.4.4. koordinuoti Klaipėdos apskrities viršininko administracijos ir Jūrų paieškos koordinacinio centro bendros veiklos plano sudarymą ir vykdymą;
- 25.4.5. organizuoti kelių priežiūros ir atstatymo darbus;
- 25.5. Sveikatos apsaugos ministerija:
- 25.5.1. užtikrinti sveikatos apsaugos sistemos įstaigų pasirengimą suteikti pirmąją medicinos pagalbą;
- 25.5.2. vykdyti geriamojo vandens ir maisto produktų saugos kontrolę;
- 25.5.3. vykdyti užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą ir kontrolę;
- 25.5.4. koordinuoti sveikatos priežiūros įstaigų evakavimą (prireikus);
- 25.5.5. konsultuoti sveikatos priežiūros įstaigas sveikatos priežiūros organizavimo potvynio zonoje klausimais;
- 25.5.6. koordinuoti asmens ir visuomenės sveikatos priežiūros įstaigų veiklą, teikti sveikatos priežiūros paslaugas potvynio zonų gyventojams;
- 25.6. Švietimo ir mokslo ministerija – organizuoti pavaldžių švietimo įstaigų veiklą per potvynį, koordinuoti Klaipėdos apskrities, Klaipėdos, Kretingos ir Šilutės rajonų savivaldybių veiklą šioje srityje;
- 25.7. Ūkio ministerija:
- 25.7.1. rengti ir teikti pasiūlymus dėl civilinės saugos priemonių valstybinio rezervo naudojimo;
- 25.7.2. užtikrinti tinkamą valstybinio rezervo naudojimą;
- 25.7.3. organizuoti avarinį energijos tiekimą;
- 25.8. Vidaus reikalų ministerija:
- 25.8.1. užtikrinti viešąją tvarką gyventojų susitelkimo, laipinimo į transportą, išlaipinimo iš jo ir laikinojo apgyvendinimo vietose, evakuojamųjų vežimo maršrutuose;
- 25.8.2. organizuoti potvynio zonoje esančio valstybinio, visuomeninio ir privataus turto apsaugą;
- 25.8.3. organizuoti žuvusiųjų atpažinimą bei dingusių asmenų apskaitą ir paiešką;
- 25.8.4. pagal Lietuvos Respublikos gyventojų registrą tvarkyti evakuotų gyventojų apskaitą ir teikti adresų informacijos tarnybai duomenis apie laikinai įregistruotus gyventojus;
- 25.8.5. nustatytą tvarką registruoti evakuotus gyventojus laikinojo apgyvendinimo vietose;
- 25.8.6. riboti asmenų ir pareigūnų, nesusijusių su gelbėjimo ar paieškos darbais, patekimą į vietas, iš kurių evakuoti gyventojai, prireikus įvesti specialių leidimų sistemą;
- 25.8.7. organizuoti eismo nutraukimą, inžinerinės statybos technikos, vykstančios vykdyti atstatomųjų darbų, palydą;
- 25.9. Žemės ūkio ministerija – teikti rekomendacijas, kaip rekultivuoti žemės ūkio naudmenas, kurioms pakenkė potvynio vanduo;
- 25.10. (neteko galios)
- 25.11. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos – organizuoti gaisrų gesinimą, žmonių paiešką ir gelbėjimą bei skubų išskeldinimą iš ekstremalių situacijų židinių, vykdyti šiuos darbus ir jiems vadovauti, teikti nustatytosios apimties pirmąją medicinos pagalbą;
- 25.12. Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie Vidaus reikalų ministerijos – vykdyti žmonių paieškos ir gelbėjimo darbus;
- 25.13. Lietuvos kariuomenė:
- 25.13.1. prireikus žvalgyti iš oro potvynio zoną;
- 25.13.2. padėti aprūpinti gyventojus būtiniausiomis prekėmis ir maistu, vykdyti kitokias specifines užduotis;
- 25.14. Valstybinė veterinarijos tarnyba – vykdyti gyvulių užkrečiamųjų ligų epidemijų prevenciją;
- 25.15. Lietuvos hidrometeorologijos tarnyba prie Aplinkos ministerijos:
- 25.15.1. užtikrinti stichinių ir katastrofinių hidrometeorologinių reiškinių stebėjimą, duomenų perdavimą ir išankstinį perspėjimą;
- 25.15.2. organizuoti stichinių ir katastrofinių hidrometeorologinių reiškinių kadastro tvarkymą.
- Punkto pakeitimai:*

Nr. [1415](#), 2003-11-13, Žin., 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

Valdymo organizavimas

26. Per potvynį valdymas organizuojamas atsižvelgiant į situaciją, vadovaujantis reagavimo į potvynį principais:

26.1. savivaldybėje: savivaldybės administracijos direktorius sušaukia savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centro posėdį. Šio centro sprendimai ir nurodymai privalomi visoms turimoms gelbėjimo tarnyboms ir pajėgoms, seniūnijoms, visuomeninėms savanoriškosioms organizacijoms bei gyventojams;

26.2. apskrityje: potvyniui plečiantis, jeigu savivaldybė savo pajėgomis su juo ir jo padariniais susidoroti nepajėgia, savivaldybės administracijos direktorius kreipiasi į apskrities viršininką. Apskrities viršininko nurodymu pradeda dirbti apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras.

Apskrities ekstremalių situacijų valdymo centro sprendimai ir nurodymai privalomi visoms apskrities paskirtoms gelbėjimo tarnyboms ir pajėgoms, ūkio subjektams, visuomeninėms savanoriškosioms organizacijoms bei gyventojams.

Darbams per potvynį vykdyti, valdyti ir potvynio padariniams likviduoti pasitelkiamos nuolatinės parengties civilinės saugos ir gelbėjimo sistemos pajėgos;

26.3. valstybėje: potvyniui plečiantis, jeigu Klaipėdos apskrities viršininkas ir Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras savo pajėgomis su potvyniu ir jo padariniais susidoroti nepajėgia, apskrities viršininkas kreipiasi pagalbos į Lietuvos Respublikos Vyriausybę. Pradeda dirbti civilinės saugos operacijų vadovo operacijų štabas, kuris imasi koordinuoti visus su potvyniu susijusius klausimus. Civilinės saugos ir gelbėjimo veiksmai organizuojami pagal kalendorinį pagrindinių veiksmų kilus potvyniui Nemuno žemupyje planą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, Žin., 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

Perspėjimas ir ryšiai

27. Civilinės saugos departamentas su ministerijomis, departamentais ir kitomis išvien veikiančiomis tarnybomis bei apskritimis susisieikia tiesioginiais telefono, vyriausybinių, bendrojo fiksuoto telefono ir mobiliojo telefono ryšio tinklais.

Su apskritimi susisieikiama papildomai telefonu, per radiją, jeigu būtina, gali būti organizuojamas tiesioginis telefono ryšys, užsakomi tarp miestiniai pokalbiai be eilės pagal slaptažodžius, siunčiamos specialios paskirties telegramos "Lavina".

Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras susisieikia su savivaldybėmis bei operatyvine grupe bendrojo fiksuoto, mobiliojo ryšio tinklais, taip pat papildomai – radijo ryšio tinklais.

Potvynio zonoje dirbančios pajėgos valdomos bei jų veiksmai koordinuojami UTB radijo ryšio, mobiliojo ryšio, o esant galimybei ir bendrojo fiksuoto ryšio telefono tinklais, taip pat per pasiuntinius.

Klaipėdos apskrities viršininko administracija ir savivaldos vykdomosios institucijos perspėjamos ir informuojamos naudojant valstybinę perspėjimo sistemą "Signalas", prie kurios prijungta 112 centralizuoto valdymo elektros sirenų bei 39 tūkstančiai laidinio radijo imtuvų. Šią sistemą papildė 41 vietinio įjungimo elektros sirena.

Šilutės rajono savivaldybė apie potvynio grėsmę informuoja Hidrometeorologijos tarnybą. Nemuno žemupio užtvindymo zonoje esančiuose kaimuose laidinio radijo imtuvų ir elektros sirenų nėra. Už seniūnijų gyventojų, patenkančių į užtvindymo zoną, informavimą atsakingi seniūnai.

28. Per potvynį:

28.1. Šilutės hidrometeorologijos stotis:

28.1.1. teikia vandens lygio stebėjimo duomenis rajono ekstremalių situacijų valdymo centrui su juo suderintais laiko tarpais;

28.1.2. pastebėjusi staigiai kylant vandenį bet kurioje vandens lygio matavimo stotyje, nedelsdama apie tai praneša rajono ekstremalių situacijų valdymo centrui;

28.2. Šilutės ekstremalių situacijų valdymo centras bet kuriuo paros metu informuoja seniūnus apie pastebėtą staigų vandens kilimą arba iš Hidrometeorologijos tarnybos gautą perspėjimą apie tuoj prasidėsiantį potvynį;

28.3. seniūnai organizuoja seniūnijos gyventojų perspėjimą.

Prieš prasidedant potvyniui, seniūnijoje numatoma gyventojų perspėjimo apie jį tvarka. Potvynio zonoje esantys gyventojai apie gresiantį pavojų informuojami per Lietuvos radijo 1 ir 2 programų siųstuvus, bendrojo fiksuoto ryšio telefonais, o prareikęs ir mobiliaisiais telefonais, kurie išduodami laikinai naudoti, per pasiuntinius, taip pat kitokiais iš anksto numatytais būdais.

Visuomenės informavimas

29. Visuomenei teikiama tik oficiali informacija.

30. Visų lygių ekstremalių situacijų valdymo centruose visuomenės informavimui organizuoti įkuriamos visuomenės informavimo grupės (arba paskiriamas atsakingas už tai asmuo) ir paskiriami spaudos atstovai, įsteigiami spaudos centrai.

31. Spaudos centro personalas – svarbiausiųjų organizacijų ir tarnybų, įgaliotų prisidėti prie potvynio darbų, atstovai. Centre sudaromos darbo sąlygos žurnalistams, numatomos patalpos spaudos konferencijoms, susitikimams organizuoti, laikraščių ir kitokios spaudos skyrius bei atitinkama ryšio aparatūra. Jeigu lankymąsi potvynio zonoje reikia riboti, žurnalistai išsirenka ten vykstančius atstovus. Jeigu potvynis didelis, įsteigiami keli spaudos centrai, vienas iš jų – vadovaujantysis.

32. Potvyniui prasidėjus, informaciją žurnalistams teikia policijos, ugniagesių ar kitos tarnybos pareigūnas, vietos ekstremalių situacijų valdymo centro paskirtas vadovauti gelbėjimo ir potvynio padarinių šalinimo darbams ir juos koordinuoti. Pradėjus atstatomuosius darbus, vadovavimas perduodamas apskrities (savivaldybės) ekstremalių situacijų valdymo centro Visuomenės informavimo grupei, kuri teikia visuomenei patarimus bei kitą reikiamą informaciją.

33. Savivaldybių ir Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centrai atsakingi už teikiamos žiniasklaidai ir visuomenei informacijos koordinavimą.

III. APRŪPINIMAS PER POTVYNĮ

Materialinis aprūpinimas

34. Pasirengimo potvyniui ir jo padarinių likvidavimo darbams savivaldybėje vadovauja savivaldybės administracijos direktorius arba ekstremalių situacijų valdymo centro vadovas. Gelbėjimo darbai turimais savivaldybėje ištekliais ir pajėgomis atliekami vadovaujantis iš anksto sudarytais parengties veikti potvynio metu planais.

Jeigu darbams atlikti savivaldybės materialinių išteklių nepakanka, kreipiamasi pagalbos į Klaipėdos apskrities viršininką. Pagalbos teikimo koordinavimą perima apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras.

Jeigu apskrities turimų išteklių neužtenka, Lietuvos Respublikos Vyriausybei leidus, neatidėliotiniams potvynio ir jo padarinių likvidavimo darbams atlikti naudojami civilinės saugos priemonių valstybės rezervo ištekliai.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, Žin., 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

35. Evakuotų žmonių maitinimą ir aprūpinimą būtiniausiomis prekėmis organizuoja ir šį darbą atlieka rajonų ir miestų, kurių teritorijoje apgyvendinami evakuoti gyventojai, savivaldybės.

Inžinerinis techninis aprūpinimas

36. Klaipėdos apskrities rajonų savivaldybės, rengdamosi potvyniui, organizuoja šiuos inžinerinio techninio pasirengimo darbus:

36.1. patikrina hidrotechninių įrenginių (pralaidų, šliuzų reguliatorių, šachtinių vandens numestuvų, filtrų, siurblių) būklę;

36.2. inventorizuoja ir parengia potvyniui plaukiojančias priemones (amfibijas, ledlaužius, katerius, motorines ir paprastas valtis);

36.3. inventorizuoja ir parengia potvyniui inžinerinę statybos techniką (traktorius, ekskavatorius, buldozerius, autokranus ir kita);

- 36.4. inventorizuoja ir parengia potvyniui kilnojamąsias elektros stotis;
- 36.5. kaupia avarines medžiagas bei įrangą (tašus, akmenis, durpes ir druską ledui barstyti, smėlio maišus, virves, kobinius, kastuvus, kopėčias ir kita);
- 36.6. patikrina užtvindymo zonoje esančių tiltų, kelių, geležinkelio pylimų būklę;
- 36.7. parengia dirbti per potvynį vandens stebėjimo postus ir jų turimą įrangą.
- 37. Šilutės rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centras:
 - 37.1. organizuoja pylimų (polderių) sutvirtinimą;
 - 37.2. palaiko nuolatinį ryšį su Kauno hidroelektrinės dispečerine – keičiasi informacija apie vandens lygio hidroelektrinės tvenkinyje reguliavimą ir reikiamo kiekio vandens nuleidimą į Nemuno žemupį;
 - 37.3. organizuoja ledų sangrūdų sprogdinimą;
 - 37.4. organizuoja medžiagų, kurių reikia potvynio pralaužtiems pylimams, sugriautiems tiltams atstatyti, gabenimą.
- 38. Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras:
 - 38.1. prireikus kartu su karinių oro pajėgų vadovybe organizuoja užlietos teritorijos žvalgymą iš sraigtasparnių bei lėktuvų;
 - 38.2. koordinuoja rajonų savivaldybių ekstremalių situacijų valdymo centrų veiksmus, organizuoja karinės technikos, šarvuotųjų, pontoninių tiltų, pripučiamųjų gelbėjimo valčių naudojimą užtvindytoje zonoje;
 - 38.3. organizuoja druskos ir durpių barstymą ant ledo Nemuno žemupyje;
 - 38.4. koordinuoja specialios paskirties akcinės bendrovės "Šilutės polderiai" ir rajonų savivaldybių ekstremalių situacijų valdymo centrų veiksmus, organizuoja papildomą aprūpinimą inžinerinėmis techninėmis priemonėmis (traktoriais, ekskavatoriais, buldozeriais, kilnojamosiomis elektros stotimis ir kitkuo), jeigu pralaužiami pylimai, sugenda siurblinės ar kiti hidrotechniniai įrenginiai.

Paieška ir gelbėjimas

- 39. Dirbami šie paieškos ir gelbėjimo darbai:
 - 39.1. savivaldybėje: Šilutės priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, atlikdama gelbėjimo darbus potvynio zonoje ir likviduodama potvynio padarinius, vadovaujasi Šilutės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos ekstremalių situacijų likvidavimo Šilutės rajone planu ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos galiojančiais teisės aktais;
 - 39.2. apskrityje: Klaipėdos miesto priešgaisrinė gelbėjimo tarnyba, atlikdama gelbėjimo darbus potvynio zonoje ir likviduodama potvynio padarinius, vadovaujasi Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų likvidavimo planu ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie Vidaus reikalų ministerijos galiojančiais teisės aktais.
 - 39.3. Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentas prie Vidaus reikalų ministerijos potvynio metu organizuoja priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų valdymo grupę, kuri veikia pagal atskirą departamento direktoriaus patvirtintą planą.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, Žin., 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

Sveikatos apsauga

- 40. Savivaldybėje, rengdamiesi potvyniui, asmens sveikatos priežiūros įstaigų vadovai privalo:
 - 40.1. riboti planinį ligonių hospitalizavimą Šilutės ligoninėje, Pagėgių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje ir siųsti juos į kitas asmens sveikatos priežiūros įstaigas;
 - 40.2. sudaryti lovų rezervą Šilutės ligoninėje ir Pagėgių palaikomojo gydymo ir slaugos ligoninėje;
 - 40.3. sudaryti akušerinių lovų rezervą Šilutės ligoninėje numatomu potvynio laikotarpiu nėščioms moterims iš užtvindomų teritorijų hospitalizuoti;
 - 40.4. sukaupti vaistų, dezinfekcinių medžiagų, įrangos atsargas asmens sveikatos priežiūros įstaigose (3 dienų rezervas);

40.5. aprūpinti mobiliojo telefono ryšiu Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro greitosios medicinos pagalbos skyrių.

Prireikus Šilutės pirminės sveikatos priežiūros centro vadovai sudaro papildomas greitosios medicinos pagalbos brigadas.

41. Klaipėdos visuomenės sveikatos centro Šilutės filialas per potvynį nuolat:

41.1. stebi, kad griežtai būtų laikomasi greitai gendančių maisto produktų transportavimo, laikymo ir realizavimo higienos normų;

41.2. per visuomenės informavimo priemones nuolat informuoja savivaldybės gyventojus apie užkrečiamųjų ligų profilaktikos priemones.

42. Apskrities vyriausiasis gydytojas:

42.1. organizuoja nustatytosios apimties medicinos pagalbą nukentėjusiems asmenims;

42.2. prireikus į uztvindymo zoną siunčia papildomas greitosios medicinos pagalbos brigadas.

43. Prireikus Sveikatos apsaugos ministerija teikia reikiamą pagalbą apskričiai. Pagalbą koordinuoja Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras.

44. Potvyniui praėjus, buvusiose uztvindytose teritorijose chloruojami visi šachtiniai šuliniai. Už vykdomus darbus atsakinga Šilutės rajono savivaldybė, kuriai metodinę pagalbą teikia Klaipėdos visuomenės sveikatos centro Šilutės filialas. Baigus chloruoti šachtinius šulinius, Klaipėdos visuomenės sveikatos centro Šilutės filialas atlieka bakteriologinius ir cheminius vandens tyrimus, organizuoja ir vykdo geriamojo vandens kokybės monitoringą.

45. Atlikus šachtinių šulinių vandens chloravimą, apskrities vyriausiasis gydytojas koordinuoja Klaipėdos visuomenės sveikatos centro rajonų filialų atliekamus bakteriologinius ir cheminius vandens tyrimus bei geriamojo vandens kokybės monitoringo vykdymą.

Evakavimas

46. Į galimo uztvindymo zoną įeina Šilutės, Klaipėdos ir Kretingos rajonai. Gali būti užlieta iki 50000 hektarų. Gyventojų evakavimas iš galimų potvynio vietų planuojamas iš anksto.

Rajono savivaldybė, atsižvelgdama į numatomą uztvindymo zoną ir realius stebėjimų duomenis, priima sprendimą dėl gyventojų evakavimo tvarkos. Gyventojų evakavimas organizuojamas pagal gyvenamąją vietą. Savivaldybės numato transporto maršrutus ir transporto priemonių telkimo vietas.

47. Savivaldybės administracijos direktorius arba jo pavedimu ekstremalių situacijų valdymo centro vadovas :

47.1. atsako už gyventojų evakavimo planų sudarymą ir vykdymą;

47.2. priima sprendimą evakuoti gyventojus ir vadovauja evakavimui;

47.3. sudaro su transportą suteikiančiomis įmonėmis, įstaigomis ir organizacijomis sutartis, kuriose numato reikiamą transporto kiekį, jo telkimo tvarką ir atsiskaitymą už suteiktas paslaugas;

47.4. organizuoja evakuotų gyventojų aprūpinimą maisto produktais ir kitomis būtiniausiomis prekėmis;

47.5. organizuoja laikinąjį evakuotų gyventojų apgyvendinimą;

47.6. kreipiasi pagalbos į Klaipėdos apskrities viršininką, jeigu savo dispozicijoje neturi pakankamai transporto priemonių gyventojams evakuoti;

47.7. vadovauja organizuotam evakuotų gyventojų grįžimui į nuolatinės gyvenamąsias vietas.

Punkto pakeitimai:

Nr. [1415](#), 2003-11-13, *Žin.*, 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

48. Klaipėdos apskrities viršininkas:

48.1. organizuoja bendradarbiavimą su savivaldybėmis bei jų ekstremalių situacijų valdymo centrais, ministerijų ir Vyriausybės įstaigų, esančių apskrities teritorijoje, padaliniais, koordinuoja jų veiklą;

48.2. kilus potvynio pavojui, priima sprendimą evakuoti gyventojus ir vadovauja evakavimui;

48.3. atsako už gyventojų evakavimo planų sudarymą ir vykdymą.

49. Už evakuotų gyventojų socialinę rūpybą atsakingos evakuotuosius priimančių rajonų savivaldybės.

Viešosios tvarkos palaikymas

50. Už viešosios tvarkos palaikymą savivaldybėje atsakingas policijos komisariato vadovas. Gavęs informaciją iš rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centro apie užtvindytas teritorijas, policijos komisariato vadovas priima sprendimą dėl teritorijų apsaugos.

51. Rajono savivaldybės policija:

51.1. potvynio zonai apsaugoti įsteigia specialius kontrolės postus ir organizuoja juose nuolatinį budėjimą;

51.2. pastebėjusi nenumatytą staigų vandens kilimą, nedelsdama praneša apie tai rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centrui;

51.3. paskelbus evakavimą, tikslina teritorijos gyventojų sąrašus, užtikrina saugų gyventojų evakavimą;

51.4. riboja asmenų, nesusijusių su gelbėjimo ar paieškos darbais, patekimą į vietas, iš kurių evakuoti gyventojai, prireikus taiko specialią leidimų sistemą;

51.5. užtikrina asmeninio ir visuomeninio turto apsaugą gyvenvietėse, iš kurių evakuoti gyventojai, budi potvynio zonoje;

51.6. organizuoja eismą įsteigtuose kontrolės postuose, o prireikus – inžinerinės statybos technikos, vykstančios į potvynio zoną, palydą.

52. Patekti į potvynio zoną gali:

52.1. asmenys, susiję su gelbėjimo ar kitais neatidėliotinais darbais;

52.2. potvynio zonoje gyvenantys nesutikę evakuotis asmenys.

53. Kontrolės postų vieta nustatoma atskiru rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centro nurodymu, atsižvelgiant į gautą iš Hidrometeorologijos tarnybos prognozę ir realų potvynio mastą. Postai gali būti perkelti tik leidus rajono ekstremalių situacijų komisijai. Postai nutraukia veiklą, kai priimamas rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centro sprendimas.

54. Jeigu rajone policijos pajėgų nepakanka, gali būti kviečiamos kitų rajonų savivaldybių policijos komisariatų pajėgos atskiru vidaus reikalų ministro įsakymu. Pasitelktos pajėgos pereina Šilutės rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centro žinion (jeigu dirba tik Šilutės rajono savivaldybės ekstremalių situacijų valdymo centras) arba Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centro žinion (jeigu gelbėjimo darbams vadovauja Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centras).

IV. POTVYNIŲ PADARINIŲ ŠALINIMAS

55. Savivaldybės:

55.1. sušaukia rajono ekstremalių situacijų valdymo centro posėdį;

55.2. nagrinėja potvynio padarytos materialinės žalos ataskaitas;

55.3. teikia Klaipėdos apskrities viršininkui prašymus taisyti apgadintus pylimus ir kelius;

55.4. organizuoja potvynio padarinių šalinimo darbus;

55.5. nuolat informuoja apie potvynio padarinių šalinimo darbus Klaipėdos apskrities viršininką.

56. Specialios paskirties akcinė bendrovė „Šilutės polderiai“:

56.1. nustato potvynio sugadintus žemės pylimus ir polderius;

56.2. apskaičiuoja materialinius nuostolius;

56.3. atstato sugadintas polderių, apsauginių pylimų ir kitų hidrotechninių statinių vietas.

Atstatomieji darbai dirbami rajono savivaldybėje esančia inžinerine statybos technika. Jeigu jos nepakanka, kreipiamasi pagalbos į Klaipėdos apskrities ekstremalių situacijų valdymo centrą.

57. Klaipėdos apskrities viršininkas:

57.1. analizuoja ir kaupia informaciją apie potvynį ir jo padarinius;

57.2. organizuoja apgadintos važiuojamosios kelio dangos taisymo darbus;

57.3. organizuoja ir finansuoja pylimų, siurblių ir kitų hidrotechninių statinių atstatymo darbus;

57.4. nustato kitas prevencines priemones;

57.5. kreipiasi į aukštesnės valstybės valdymo institucijas su prašymu suteikti materialinę techninę pagalbą.

Ministerijos, departamentai, Vyriausybės įstaigos analizuoja per potvynį sukaupią informaciją, teikia pavaldžioms struktūroms pasiūlymus dėl efektyvesnio prevencinių priemonių taikymo, stichijos padarinių šalinimo.

V. TRENIRUOTĖS IR PRATYBOS

58. Valstybės valdymo ir savivaldybių institucijų, ūkio subjektų, įstaigų ir gyventojų parengimui ekstremalioms situacijoms patikrinti bei jų valdymo įgūdžiams tobulinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatyta tvarka rengiamos treniruotės ir pratybos.

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [1415](#), 2003-11-13, Žin., 2003, Nr. 108-4836 (2003-11-19)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. VASARIO 7 D. NUTARIMO NR. 133 "DĖL VALSTYBINIO GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMO IR POTVYNIO PADARINIŲ LIKVIDAVIMO KLAIPĖDOS APSKRITYJE PLANO PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

2.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė, Nutarimas

Nr. [978](#), 2004-08-18, Žin., 2004, Nr. 130-4661 (2004-08-21)

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS 2000 M. VASARIO 7 D. NUTARIMO NR. 133 "DĖL VALSTYBINIO GELBĖJIMO DARBŲ ORGANIZAVIMO IR POTVYNIO PADARINIŲ LIKVIDAVIMO KLAIPĖDOS APSKRITYJE PLANO PATVIRTINIMO" PAKEITIMO

*** Pabaiga ***

Redagavo: Angonita Rupšytė (2004-08-27)

anrups@lrs.lt